

TRENDS

IN ACCOUNTANCY

2018-2019

accountant

Gecombineerd verbruik: 4,1 - 6,6 l/100 km, 24,4 - 15,2 km/l. CO₂-uitstoot: 108 - 151 g/km (NEDC).
Voor officiële dealeradressen, kosten en leveringsvoorwaarden, zie [mercedes-benz.nl](https://www.mercedes-benz.nl).

Business Solutions. Sportief, compleet en scherp geprijsd.

Maak kennis met de zakelijke Business Solution uitvoeringen van de Mercedes-Benz A- t/m E-Klasse. Standaard rijk uitgerust en naadloos aansluitend bij de wensen van zakelijke rijders.

Mercedes-Benz

PHILIPS

SpeechLive

Laat uw stem het werk doen

Dicteer met Philips
SpeechLive

SpeechLive

is de nieuwe basis voor uw schrijfwerk en maakt, indien gewenst, gebruik van 's werelds beste spraakherkenningservice. Snel, altijd en overal een tekst generen was nog nooit zo makkelijk. De software en de smartphone app zijn altijd uptodate en werken op MacOS en Microsoft Windows. Stap nu over op Philips SpeechLive en geniet van zorgeloos werken. Laat voortaan uw stem het werk doen. Profiteer nu en vraag een offerte aan bij Ateq International of bezoek www.speechlive.cloud/nl.

Nu verkrijgbaar bij:
Ateq International BV · T: 040-2350077 · www.speechlive.cloud/nl

INHOUD

VOORWOORD	7
Marc Schweppe	
'KIJK MAMA, ZONDER HANDJES'	9
Nart Wielaard	
BIJ GROTE KANTOREN GROEIT LEGAL GESTAAG	15
Lex van Almelo	
SCHAKELLEN MET VAKGENOTEN IN EEN ANDER LAND	21
Henk Vlaming	
CIJFERS EN DATA ACCOUNTANTSBEROEP	33
• Omzetontwikkeling branche	34
• Top 30 accountantskantoren	36
• Fusies en overnames	38
• Auditmarkt: gemeenten	40
• Auditmarkt: woningcorporaties	42
• Arbeidsmarkt	46
• Aantrekkelijkste werkgevers	48
• Beloningsonderzoek	51
• Toetsingen	52
• Accountantsnetwerken en -associaties internationaal	54
• Ledenaantallen NBA	56
• Onrechtmatig titelgebruik	59
• Wwft-meldingen	60
Colofon	62
Adverteerdersindex	62

“NA DIT PROGRAMMA ZOU
TAX NOOIT MEER EEN
BLACK BOX KUNNEN ZIJN.”

VRAAG DE
BROCHURE
AAN

TAX ASSURANCE IN EEN DIGITALE WERELD

De omgeving van de fiscalist digitaliseert in hoog tempo. Nieuwe technologieën maken het steeds gemakkelijker om grote hoeveelheden data te ontsluiten en te analyseren. Dit heeft invloed op de fiscaliteit in het algemeen en de beheersing van fiscale risico's in het bijzonder.

In 2018 heeft het totaal vernieuwde programma met succes plaats gevonden. Tijdens het executive programma 'Tax Assurance in een digitale wereld' gaan we in op de gevolgen van de digitale transformatie voor de fiscaliteit voor de onderneming, de fiscalist en de Belastingdienst.

JOUW INVESTERING

€ 12.495,- (vrij van btw) voor 5 x 2 dagen. Inclusief literatuur, catering en hotelovernachtingen.

RETURN ON EDUCATION

- Je leert wat Tax Assurance betekent voor de onderneming en hoe een onderneming fiscaal 'in control' kan raken in een digitale wereld.
- Inzicht in de nieuwste technologische ontwikkelingen.
- Het overzien van het (inter)nationale speelveld.

PE-UREN

Voor het bijwonen van het programma ontvangt u PE-uren (NOB en NBA).

STARTDATA

10 en 11 september 2019.

INLICHTINGEN EN AANMELDEN: INGRID BIEMANS

 I.BIEMANS@NYENRODE.NL +31 (0)346 291 493 NYENRODE.NL/TAXASSURANCE

VOORWOORD

De steeds grotere invloed van automatisering op de dagelijkse praktijk, de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt, de snel veranderende omgeving waarin accountants actief zijn: zulke trends zijn genoegzaam bekend. Er is nog altijd volop werk voor accountants en sommige voorspellingen duren langer dan gedacht: nog altijd vormt samenstelwerk in de mkb-praktijk een belangrijk deel van de activiteiten. De sector is gezond: in accountancy en administratieve dienstverlening groeide de omzet in 2018 met bijna vijf procent, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Daarmee steeg de omzet in de branche voor het vierde jaar op rij. Ook de overnamemarkt is levendig.

Er speelt meer. Zo'n twintig jaar geleden stonden enkele grote accountantskantoren op het punt om te fuseren met advocatenpraktijken, in het kader van de toen gretig uitgedragen *one stop-shopping* gedachte. Boekhoudschandalen gooiden roet in het eten, consultancydiensten werden gedwongen afgesplitst, er kwam een scheiding van controle en advies en de vrijage met de advocatuur leek voorbij. Maar inmiddels zijn diverse grote accountantsorganisaties weer actief op de markt van *alternative legal services*. Vooral als het gaat om *legal tech* en organisatieadvies lijken ze een voorsprong te hebben op bestaande advocaten- en notarissenpraktijken.

Ook een trend die vermeldenswaard is: steeds meer middelgrote en kleinere accountantskantoren sluiten zich aan bij internationale allianties, om hun cliënten ook over de grens van dienst te kunnen zijn. Het zijn, anders dan de grote spelers, zeker geen *global firms*, maar internationale samenwerkingsverbanden van zelfstandige kantoren. De allianties stellen geen eisen aan naamgeving, werkwijzen of tarieven. Inmiddels zijn zo'n twintig van zulke allianties actief in de Nederlandse accountancy.

En dan de robotisering van het beroep. Die gaat vooral stapsgewijs, zo lijkt het. De *no-hands accounting* gaat van bankafschriften die digitaal de administratiesoftware inlopen en het 'scannen & herkennen' van bonnetjes via een app op de telefoon nu naar het automatisch opstellen en deponeren van jaarrekeningen en aangiftes. Softwaremodules zorgen er voor dat er steeds minder handwerk aan te pas komt. En dat heeft directe gevolgen voor de accountantspraktijk.

Hopelijk helpt deze publicatie om de vinger aan de pols te houden. Veel leesplezier met dit overzicht van ontwikkelingen rondom het accountantsberoep.

Marc Schweppe
hoofdredacteur Accountant/Accountant.nl

DAG VAN DE FINANCIAL

PLANET FINANCE

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Duurzaamheid groeit aan belang, de roep om actie klinkt dan ook steeds luider. Als financial en accountant liggen er genoeg mogelijkheden om uw rol te pakken. Van energietransitie tot circulair business model: het heeft allemaal impact op de financiële huishouding. Wat komt er op u af en hoe snel? Wat wordt er van u als financial en accountant verwacht? Daar gaan we het tijdens de Dag van Financial op 26 juni over hebben, we duiken in de wereld van Planet Finance.

Woensdag 26 Juni 2019 | Den Bosch
Info en aanmelden >> www.dagvandefinancial.nl

'Kijk mama, zonder handjes'

Een boekhouding is niks anders dan het aan elkaar knopen van informatiestromen uit verschillende bronnen, zoals facturen en bankrekeningen. In een digitale wereld hoeven daar eigenlijk geen handen meer aan te pas te komen; zeker nu *machine learning* steeds beter werkt en *open banking* door de Europese richtlijn PSD2 werkelijkheid wordt. Toch kent de boekhoudrobot nog wel wat groeipijntjes.

Nart Wielaard

“**D**ag accountants”, luidde het plagerige eerste zinnetje in een artikel van NRC Q, naar aanleiding van een veel geciteerd Oxford-onderzoek uit 2013 naar door robotisering bedreigde beroepen. De accountant staat - zoals waarschijnlijk genoegzaam bekend - erg hoog op die lijst, met een verdwijnkans van 94 procent in de komende twintig jaar. We zijn zes jaar verder en met de werkgelegenheid voor accountants lijkt vooralsnog weinig aan de hand. Toch is het op zich een heel valide redenering dat robots het werk van accountants kunnen overnemen, onder meer in het mkb-segment. Nu vrijwel alle informatiestromen digitaal plaatsvinden - of eenvoudig zijn te digitaliseren door documenten te scannen - is het immers alleen maar een kwestie van het aan elkaar knopen van die informatiestromen en met wat slimigheid een robot te leren wat een accountant doet.

NO HANDS

No-hands accounting, zo wordt robotisering in de accountantsmarkt ook wel genoemd. Dit concept verovert de wereld niet met een *big bang*, maar vindt vooral stapsgewijs plaats. Bankafschriften die digitaal de

'No-hands accounting verovert de wereld niet met een big bang, maar vindt vooral stapsgewijs plaats.'

administratiesoftware inlopen zijn inmiddels wel gemeengoed geworden bij veel kantoren. Het 'scannen & herkennen' van bonnetjes met een appje op de telefoon - met daaraan gekoppeld *machine learning tools* die op basis van de ingescande informatie gaandeweg leren hoe deze moeten worden geboekt - is ook niet langer exotisch. En ook voor het automatisch opstellen van jaarrekeningen en aangiftes - en het deponeren ervan - zijn steeds vaker softwaremodules in gebruik die ervoor zorgen dat er nauwelijks nog handjes aan te pas komen.

PSD 2

Op andere onderdelen van de boekhoudrobot staan we nog wat meer aan het begin van de ontwikkelingen. Een daarvan is *real time invoicing*. Met dit concept wordt een koppeling gelegd tussen leverancier en klant: zodra de leverancier een factuur opmaakt, staat deze

ook direct in de boekhouding van de klant. Het is nu nog vooral een concept op de tekentafel en in de praktijk verre van gemeengoed. Dat is ook zo ten aanzien van de volgende stap in het koppelen van de boekhouding met de bank. Met de komst van de nieuwe Europese Richtlijn PSD 2 - waarin *open banking* een centrale rol speelt - ontstaan ook mogelijkheden waarmee derden 'inpluggen' op de betaalomgeving van een bank. Daarmee kan de bancaire omgeving eigenlijk volledig - ook visueel - draaien in de omgeving van de boekhoudsoftware. Nederland liep Europees wat achterop in dit verband, omdat het formele wetgevingsproces vertraging opliep. Het wachten is (ten tijde van het schrijven van dit artikel)

nog op de eerste vergunningen voor partijen die dergelijke opties ook echt gaan ontsluiten.

TANDJE SNELLER

Officiële cijfers over hoe ver de robotisering in de accountantsmarkt is zijn er niet. Jan Wietsma, trekker van de werkgroep Accounttech binnen de NBA, schat op basis van eigen waarneming dat zo'n 25 procent van de boekhoudingen wordt gedaan op een hoog geautomatiseerde wijze zoals hiervoor beschreven. Als het aan Gerard Bottemanne, directeur van onderzoeksbureau GBNed, ligt "mag het wel een tandje sneller, met name aan de kant van de softwareleveranciers". Hij organiseerde een *contest* om na te gaan welke boekhoudpakketten op zeven criteria

het beste scoren. Denk daarbij aan het kunnen verwerken van UBL-facturen (en het automatisch aanmaken van een leverancier op basis van zo'n factuur), het doen van volautomatische aangiften en het adequaat kunnen herkennen en boeken van ingescande documenten. De pakketten Muis en Informer lieten op deze set criteria in een praktijktest de beste resultaten zien.

BOTKEEPER

Internationaal wordt er uiteraard ook gewerkt aan robotisering, die mede door de snelle ontwikkeling van *artificial intelligence* (AI) steeds meer taken kan overnemen van de accountant. Soms zijn de verwachtingen daarbij misschien wat overspannen, zo blijkt uit berichtgeving rondom het Amerikaanse Botkeeper. Alle startups die iets met AI doen lijken te kunnen rekenen op aandacht van durfkapitalisten die AI een grote toekomst toedichten. Dat geldt ook voor Botkeeper en bij de eerste financieringsronde had ceo Enrico Palmerino nog de nodige bravoure. *“Robotic bookkeeping? It sounds like another crazy Silicon Valley whim. But look under the hood and it makes a lot of sense. Using AI and ML (machine learning, red.), botkeeper can eliminate the inefficiencies, complexities, and prohibitive costs inherent in traditional accounting processes and tasks. (...) We knew we were on to something when an early demonstration showed that botkeeper could clean up three years of a client's bookkeeping in just two weeks.”*

In februari 2019 verspreidde een anoniem gebleven persoon echter berichten dat er onder de motorkap bij Botkeeper sprake was van mensen van vlees en bloed - opererend vanuit de Filippijnen. Botkeeper ontkende niet en stelde dat er niks nieuws onder de zon was, omdat altijd is gesteld dat er menselijke expertise nodig is. Toch was het bericht op zijn minst een nuancering van het al te gemakkelijke beeld dat AI de boekhouder nu al volledig overbodig maakt. Want het

'Banken laten zich nadrukkelijker zien met handige apps voor administratieve zaken van ondernemers.'

inzetten van boekhouders uit de Filippijnen klinkt toch wel behoorlijk in tegenspraak met de trotse taal - *world's first robotic bookkeeper* - die eerder over de kracht van AI werd uitgesproken.

JOURNEY

Het voorval past in het beeld dat de boekhoudrobot er niet met een grote klap komt, maar stapje voor stapje realiteit wordt. In de woorden van Onno Krap, cfo van Exact, in een blogpost op de eigen site van het softwarebedrijf: *“It's a journey. (...) Het beeld van de financiële functie is wel sterk aan het veranderen. Er zijn relatief steeds minder mensen die transacties afhandelen en relatief meer mensen die zich bezighouden met het analyseren van informatie die bijdraagt aan een betere besturing van het bedrijf.”* Dat is een feit.

STRIJD OM DE DATA

Nog zo'n feit lijkt dat er een strijd gaat ontbranden over wie straks over de data van ondernemers kan beschikken en daar adviesdiensten op kan baseren. Banken laten zich de afgelopen jaren nadrukkelijker zien met handige apps voor administratieve zaken van ondernemers. Rabobank tikkert bijvoorbeeld aan de weg met Tellow, een dienst die zzp'ers administratief verregaand ontzorgt. ABN Amro ontwikkelt vergelijkbare diensten. De ratio erachter is dat banken op die manier dichterbij ondernemers - en hun data - zitten en daardoor bijvoorbeeld diensten kunnen leveren voor het beheer van debiteuren of werkkapitaal.

PSD 2 is daarbij enerzijds een strategische bedreiging voor banken; ze moeten immers betaalinformatie delen met derde partijen als de rekeninghouder daar toegang voor geeft. Anderzijds kunnen zij door de open banking filosofie van PSD 2 ook zelf de betaalinformatie van verschillende banken integreren. En daardoor ook op een knooppunt van informatie hun administratieve toepassingen bouwen voor ondernemers. Ten opzichte van accountantskantoren hebben banken tenminste één voordeel: ze hebben relatief veel meer schaalgroote, waardoor het gemakkelijker is om investeringen te doen op dit vlak.

'Officiële cijfers over hoe ver de robotisering in de accountantsmarkt is zijn er niet.'

WEF-RAPPORT OVER ROBOTISERING

Robotisering zorgt de komende vijf jaar netto voor 58 miljoen nieuwe banen. Maar accountants worden mogelijk door robotisering verdrongen. Dat stellen onderzoekers van het World Economic Forum in het rapport *The Future of Jobs Report 2018* (september 2018). Volgens schattingen in het rapport verdwijnen er wereldwijd tot 2022 ongeveer 75 miljoen banen als gevolg van robotisering. Daar komen wel 133 miljoen andere banen voor terug.

Voorals 'witteboordenbanen' met een routinematig karakter worden bedreigd, zoals *Data Entry Clerks, Accounting and Payroll Clerks, Secretaries, Auditors, Bank Tellers and Cashiers*, aldus de onderzoekers. Data-analisten, softwareontwikkelaars en digitale marketingstrategen komen echter steeds meer in trek. Het rapport is te vinden via www.weforum.org.

360° klantbeeld met CRM

De Ruiters... er was iets deze week?

R Eén zoekfunctie: alle relevante informatie! 🔍

ruiter

- 100746 aanbieding op ruiter
- 201509 paspoort J den Ruiters
- Bouwbedrijf de Ruiters
- De Ruiters T. (Thijmen) Ruiters
- Familie P.A. den Ruiters
- Ruiters - van Echt, M. den (Mor
- Ruiters J. den (Jan) Ruiters

Office 365 en SharePoint naadloos geïntegreerd!

Meer weten over de webapplicatie, maak nu een afspraak: **070 381 57 04**

VOOR ELKE BROWSER

RADAR
software

Bij grote kantoren groeit *Legal* gestaag

De *legalservices*afdelingen van Deloitte, EY, KPMG, PwC en BDO groeien, maar lijken in Nederland nog geen bedreiging voor de advocatuur. Op de markt van juridische dienstverlening reiken ze nog niet verder dan de subtop.

Lex van Almelo

Na de grote boekhoudschandalen rond de eeuwwisseling werden de *one stop shop* ambities van de big four gesmoord in onafhankelijkheidsdwang. De wetgever en grote opdrachtgevers vonden de combinatie van controle en advies bij organisaties van openbaar belang niet langer gewenst.

Een kleine twintig jaar later zijn de grote kantoren weer actief op de markt van de *alternative legal service providers*. Een greep uit berichten van de afgelopen anderhalf jaar leert dat de groeiambities in het buitenland leiden tot overname van of strategische allianties met advocatenkantoren. Zo lijfde EY vorig jaar het Britse advocatenkantoor Riverview Law in en meldde buitenlandse media dat KPMG het aantal juristen bij Legal Services wil verdubbelen. Uit Amerikaans onderzoek zou blijken dat de big four werk afsnoepen van advocatenkantoren bij advisering over regelgeving en compliance, fusies en overnames, due diligence, contractenbeheer en intern onderzoek.

Of dat in Nederland ook het geval is, valt moeilijk te zeggen. Wel is duidelijk dat de juridische dienstverleners van de grote Nederlandse kantoren dat soort werk ook doen. Buiten de big four en BDO zijn er in Nederland geen accountantskantoren die juridische adviesdiensten leveren. In de subtop ontbreekt de wens om het terrein van juridische advisering te betreden.

OP AFSTAND

Vanwege de onafhankelijkheidsvoorschriften ontwikkelt de juridische dienstverlening bij de grote kantoren zich op veilige afstand van de accountantspraktijk. De aanbieders zijn aparte rechtspersonen. Bij Deloitte Legal, PwC Legal en BDO Legal doet de naam dat misschien niet één twee drie vermoeden. Bij KPMG en EY moet de klant echt een deur verder voor juridisch advies. Meijburg Legal

is een aparte maatschap, die een strategische alliantie heeft met de belastingadviseurs van KPMG Meijburg & Co. Die alliantie houdt in dat de juristen onder het bekende KPMG-logo innig samenwerken met de fiscalisten. Meijburg Legal is via Meijburg & Co Nederlands *member* van KPMG International.

'Buiten de big four en BDO zijn er in Nederland geen accountantskantoren die juridische adviesdiensten leveren.'

HVG Law is de Nederlandse *member firm* van het wereldwijde EY Law-netwerk en hanteert in zijn logo het kenmerkende gele EY-dakje en hetzelfde lettertype als het accountantskantoor. HVG Law is een advocaten- en notarissenkantoor dat ooit is voortgekomen uit Ernst & Young, maar dat nu zelfstandig is en een strategische alliantie heeft met de belastingadviseurs van EY.

De juridische afdelingen hebben eigen cliënten, die binnenkomen door zelfstandige acquisitie of via de nationale of internationale netwerken van de grote kantoren. Het zijn doorgaans geen klanten van de accountants, omdat de onafhankelijkheidsvoorschriften dat meestal verhinderen en bij organisaties van openbaar belang ronduit verbieden. De klanten van Deloitte Legal komen dan ook niet van de accountants, zegt managing partner Chris de Jong. "Dat mag vaak niet."

Jochen Blaffert, partner van PwC die leiding geeft aan Legal: "Er zijn natuurlijk grenzen aan wat de adviestak kan doen voor auditklanten. Advieswerk moet altijd in verhouding staan tot het accountantswerk. En voor sommige branches is advieswerk simpelweg

verboden. Denk aan verzekeraars, banken en andere organisaties van openbaar belang.”

GROEI

De internationale netwerken van de grote kantoren mikken op groei van *legal services*. In Nederland beginnen de juridische afdelingen van de grote kantoren langzamerhand massa te krijgen.

Meijburg Legal, begonnen in 2016, is de kleinste en telt nu volgens notaris en partner Marieke Enneman twintig juristen. Meijburg Legal wil graag doorgroeien en stort zich daarvoor in de *war on talent* op de krappe markt. Groei is daarbij volgens Enneman geen doel op zich, het gaat vooral om een betere dienstverlening.

BDO Legal bestaat iets langer en telt nu 44 medewerkers. Deloitte Legal heeft momenteel 65 juristen in dienst en is “actief op zoek” naar goede medewerkers om de groeiambities te verwezenlijken.

PwC Legal begon in 2009 met vijf medewerkers en heeft nu eveneens 65 juristen

in dienst. De jaarlijkse groei van tussen de 25 en vijftig procent voldoet volgens Jochen Blaffert aan het streefcijfer van het internationale PwC Legal-netwerk. “En de verwachting is dat we nog een aantal jaren op dat niveau doorgroeien.”

Koploper is HVG Law, met 154 advocaten en (kandidaat-)notarissen. HVG Law is al jaren een zelfstandig advocaten- en notarissenkantoor en daardoor volgens managing partner Johan Westerhof “een merkwaardige eend” in de bijt ten opzichte van de juridische afdelingen van de drie andere big four-kantoren. HVG Law is groot, maar bescheiden vergeleken bij de omvang van de grote advocatenkantoren. Op die markt valt het

'Gemeten naar aantal medewerkers overvleugelen de juristen van grote accountantskantoren de topkantoren in de advocatuur nog lang niet.'

SUBTOP

Met 65 juristen zou je als advocatenkantoor net in de Top 25 staan. In de *Mr.-Top 50* staat HVG Law op de elfde plaats, op basis van de 121 advocaten; daarbij zijn de (kandidaat)notarissen buiten beschouwing gebleven. De cijfers zijn afkomstig van de kantoren zelf.

EY Tax /HVG Law	154*
Deloitte Legal	65
PwC Legal	65
BDO	44
KPMG Meijburg / Meijburg Legal	20**

* HVG Law is een advocaten- en notarissenkantoor met 154 advocaten en (kandidaat-)notarissen. Het kantoor heeft een strategische alliantie met de belastingadviseurs van EY en is de Nederlandse member firm van het wereldwijde EY Law netwerk.

** Meijburg Legal is een aparte maatschap van notarissen en juristen, die samenwerken met de belastingadviseurs van KPMG Meijburg & Co. Meijburg Legal is via Meijburg & Co aangesloten bij KPMG International.

kantoor net buiten de Top 10. Deloitte Legal en PwC Legal zouden met hun 65 medewerkers net de advocaten-top 25 halen. Wat de kantoren omzetten is strikt geheim. Maar gemeten naar het aantal medewerkers overvleugelen de juristen van de grote accountantskantoren de topkantoren in de advocatuur nog lang niet.

GEÏNTEGREERD

Het is denkbaar dat de juridische satellieten van accountantskantoren werk afsnoepen van advocaten. Naar eigen zeggen onderscheiden de *big five*-juristen zich vooral door hun wereldwijde netwerk en door hun

'Groeiambities worden enigszins afgeremd door de schaarste aan goede juristen.'

'geïntegreerde dienstverlening' in samenwerking met belastingadviseurs, consultants, risk management en financial services.

De multidisciplinaire teams werken bij reorganisaties en transformaties samen en zitten soms zelfs bij elkaar op de werkvloer. Marieke Enneman stelt dat Meijburg Legal zich onderscheidt door een volledig geïntegreerde praktijk van notarissen en fiscalisten. Enneman ziet deze combinatie als "het notariaat van de toekomst".

TRENDS

Met de huidige conjunctuur leveren fusies en overnames de juristen veel werk op. Dat gaat tegenwoordig niet meer zonder *legal tech*, al was het maar omdat duizenden documenten worden onderzocht. Bij grensoverschrijdende transacties is *automatic document generation* en *artificial intelligence* een trend die zich volgens Jochen Blaffert "zal voortzetten".

"Een hele belangrijke trend, met name in het buitenland, zijn *legal managed services*", zegt Johan Westerhof van HVG Law. Hierbij besteden multinationals het beheer van hun duizenden contracten en algemene voorwaarden uit. "Als je in één contract iets wijzigt, heeft dat mogelijk consequenties in veel andere landen. Dat vraagt om proces- en projectmatig management."

Een ontwikkeling die de grote kantoren ook werk oplevert, is volgens Chris de Jong (Deloitte Legal) de *legal management consulting*, ofwel: organisatieadvies aan juridische afdelingen van grote ondernemingen. "General counsel zijn bezig hun afdeling verder te professionaliseren, mede met behulp van *legal tech*."

VOORSPRONG EN ACHTERSTAND

De juridische afdelingen van de big four en BDO groeien stevig, maar anders dan in de Angelsaksische landen zonder bestaande advocaten- en/of notariskantoren over te nemen. Hun groeiambities worden enigszins afgeremd door de schaarste aan goede juristen. Ze vissen deels in dezelfde vijver als grote advocaten- en notarissenkantoren, maar hebben niet alle juridische expertises in huis die de *big law firms* wel hebben.

Daartegenover staan de niet-juridische hulp-troepen van consultants, riskmanagers en cybertechnieken. Die zijn schaars of afwezig bij de grote advocatenkantoren. Op het gebied van *legal tech* en organisatieadvies lijken de *big five* een voorsprong te hebben op de advocaten en notarissen. Maar wie het aantal juristen gaat tellen, ziet dat de *alternative legal service providers* op de markt van juridische dienstverlening nog niet-verder reiken dan de subtop.

Werkzaam bij een accountantskantoor en op zoek naar een passende studie?

Bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bieden wij in deeltijd aan:

- Associate degree Accountancy
- Bachelor Accountancy
- Post-hbo AA Oriëntatie Accountancy MKB
- Post-hbo Controlling
- Post-hbo Financieel Advies MKB
- Schakelprogramma AA (voor zij-instromers)

Meer weten?

Neem contact op met HAN Deeltijdstudies Economie, Management & Recht via [026-3691300](tel:026-3691300) of deeltijd.emr@han.nl.
Of kom langs op een Open Avond of afsprakenavond, aanmelden via www.han.nl/meermee.

Schakelen met vakgenoten in een ander land

Steeds meer accountantskantoren sluiten zich aan bij internationale allianties van zelfstandige kantoren. Zo krijgen ze internationale slagkracht, terwijl ze hun autonomie behouden.

Henk Vlaming

“**E**en buitenlandse partij wil investeren in Nederland. Aan ons de vraag welke fiscale mogelijkheden er zijn. Die vraag stem ik af met onze buitenlandse partners.” Gert-Jan van Witteloostuijn is directeur-eigenaar van NBC Emgé accountants & adviseurs. Zes medewerkers telt dit kantoor.

Ondanks de bescheiden omvang neemt NBC Emgé ook internationale opdrachten aan. Bij de uitvoering ervan klopt Van Witteloostuijn aan bij een internationale alliantie van zelfstandige accountants- en advieskantoren waarbij NBC Emgé is aangesloten. “Op fiscaal werk in het buitenland zit ik niet te wachten, dat besteed ik uit. Maar advisering over internationale vraagstukken wil ik niet mislopen. Zulke vragen krijg ik regelmatig, want hier in Rotterdam zit ik in een internationale omgeving.”

Van Witteloostuijns kantoor is lid van SBC Global Alliance, een alliantie die een jaar geleden werd opgericht. Er zijn achttien accountants- en advieskantoren uit zestien landen bij aangesloten. In Nederland is

'De allianties stellen geen eisen aan naamgeving, werkwijzen of tarieven.'

dat NBC, een netwerk van negen lokale accountantskantoren. NBC Emgé is er daar een van. “Werk je als accountant in een internationale omgeving, dan is het belangrijk dat je over goede contacten in het buitenland beschikt”, zegt Van Witteloostuijn. “Die heb je nodig om snel te kunnen schakelen met een vakgenoot in een ander land.”

NETWERK OF ALLIANTIE?

Internationale verbintenissen van accountantskantoren worden ingedeeld in twee soorten: netwerken en allianties. Over het algemeen hanteren netwerken strengere voorwaarden voor deelname dan allianties. De exacte voorwaarden waaronder kantoren internationaal samenwerken, verschillen echter per netwerk en per alliantie.

Netwerken

Verbintenissen waarbij de deelnemende kantoren met dezelfde naam naar buiten treden, worden ingedeeld bij netwerkorganisaties. Kenmerkend is dat de deelnemende kantoren zich als één merk profileren. Eenheid van uitstraling staat voorop.

Allianties

Een verbintenis tussen kantoren elk met een eigen naam in de markt staan, wordt gezien als een alliantie. Soms wordt ook de term associatie gebruikt. Van een gemeenschappelijke profilering, marketing en PR is geen sprake. Allianties benadrukken de autonomie van de deelnemende organisaties.

Ook netwerkorganisaties bieden allianties aan. Accountantskantoren kunnen zich dan aansluiten zonder hun naam, eigendom en autonomie op te geven. In Amerika is hiertoe bijvoorbeeld BDO Alliance USA opgericht.

MET BEHOUD VAN AUTONOMIE

Steeds meer accountantskantoren sluiten zich aan bij dit soort internationale allianties. Het zijn samenwerkingsverbanden van zelfstandige kantoren. Leden behouden hun autonomie. De allianties stellen geen eisen aan naamgeving, werkwijzen of tarieven. Zelfs kleine kantoren krijgen op die manier de mogelijkheid om over landsgrenzen te opereren, met volledig behoud van zeggenschap. Buitenlandse kantoren in de alliantie stellen contactpersonen en kennis beschikbaar waarmee het Nederlandse kantoor de weg vindt over de grens. Omgekeerd geldt dat buitenlandse kantoren in de alliantie rekenen op een helpende hand in Nederland.

‘Medewerkers hebben vaak feeling met internationaal werk, vooral in de fiscale praktijk.’

Wereldwijd zijn er tientallen internationale allianties van zelfstandige accountantskantoren. De grootste (Geneva Group International) is met 584 kantoren vertegenwoordigd in 124 landen. De totale omzet van de leden is meer dan vijf miljard dollar. Talrijker zijn de kleinere allianties met ‘slechts’ tientallen kantoren, verspreid over een beperkt aantal landen.

Ongeveer twintig van dit soort allianties is actief in de Nederlandse accountancy. Ongeveer vijftig Nederlandse accountantskantoren hebben zich erbij aangesloten en het worden er steeds meer. Sommigen allianties zijn gespecialiseerd in accountancy, andere zijn multidisciplinair. Zo is Lansigt Accountants en Belastingadviseurs samen met tien andere Nederlandse kantoren aangesloten bij de International

CRITERIA VOOR TOELATING TOT ALLIANTIES

- Beroepskwalificaties
- Kwaliteitsborging
- Rapportages van beroepsorganisaties
- Internationale ervaring
- Taalvaardigheid
- Acceptabel klantenbestand
- Financiële gezondheid
- Contributie: tussen de 5.000 en 50.000 euro per jaar, afhankelijk van grootte en omzet

Practice Group. Maar Lansigt is de enige in dit Nederlandse gezelschap die accountancy aanbiedt. De andere tien leden van de alliantie zijn advocatenkantoren, belastingconsulenten, overnamespecialisten en een administratiekantoor.

GROEIENDE VRAAG

De internationale allianties voorzien in een groeiende vraag. Accountancy en belastingadvies worden steeds internationaler. “Als accountant krijg je regelmatig te maken met een controleopdracht hier in Nederland, waarbij er moet worden gerapporteerd aan een moederbedrijf in het buitenland”, vertelt Wynke Möller van Witlox VCS, dat is aangesloten bij de internationale alliantie TIAG. “Dan is het fijn om daar een vast aanspreekpunt te hebben op je eigen vakgebied. Dat is zeker geen incident, het komt geregeld voor.”

Zonder internationale dienstverleners haken klanten af, stelt Andre Buijsman, sectorleider internationaal bij Flynth. Hij is tevens bestuurder bij BKR International, de alliantie waarbij Flynth is aangesloten. “Klanten werken nu eenmaal internationaal en willen dat hun accountants- en belastingkantoor dat ook doet.”

Ben je internationaal actief, dan neemt je omzet per klant toe, vervolgt hij. Daarnaast is het ook goed voor de personeelsbinding. “Medewerkers hebben vaak *feeling* met internationaal werk, vooral in de fiscale praktijk. Als kantoor laat je zien dat je op dat gebied uitdaging biedt.”

‘In Europa staat de persoonlijke relatie met de klant voorop en niet de firmanaam.’

WEDERZIJDIG VERTROUWEN

De samenwerking krijgt gestalte in gezamenlijke conferenties, trainingen en workshops. Daar komt de uitwisseling van kennis, ervaringen en inzichten tot stand; de basis voor wederzijds vertrouwen.

“De versterking van de internationale vaktechniek is waardevol”, zegt Arjen Tompkins van *acon avm*, dat is aangesloten bij *GMN International*. “Met name door de vele ontwikkelingen zoals *BEPS*, *OECD Reporting*, *MLI*, *Mandatory Disclosure*. Voor ons is het van grote waarde om hier ook internationaal voldoende gevoel bij te hebben en er over mee te kunnen praten.”

Binnen de alliantie wisselen de kantoren weliswaar kennis en contacten uit, maar verder is het ieder voor zich. “Deelnemende kantoren opereren onder hun eigen naam binnen onze alliantie”, vertelt Alphons van de Ven, lid van de directie van *ESJ*, een accountantskantoor annex financiële dienstverlener. Het kantoor is aangesloten bij *Allinial Global*. “Gedwongen winkelnering is er niet. We zijn niet verplicht om in het buitenland zaken te doen met een partner uit onze associatie. Als de klant wat anders wil, zijn

we volkomen vrij om te kiezen voor andere partijen om mee samen te werken.”

Daarmee verschillen de allianties van netwerkorganisaties zoals de big four. Netwerkfirma's treden wereldwijd met één naam naar buiten en profileren zich als één merk in de markt. Daarnaast stemmen netwerkfirma's hun werkwijzen en bedrijfsvoering op elkaar af. Allianties laten hun leden vrij in werkwijzen, ICT, kwaliteitssystemen en opleidingen.

“Binnen onze alliantie hebben wij gediscussieerd over de vorming van een netwerkorganisatie”, vertelt Buijsman van

Flynth. “In Azië en vooral in het Midden Oosten is het belangrijk om als één organisatie, onder één naam naar buiten te treden. Toch worden we geen netwerkorganisatie. In Europa staat de persoonlijke relatie met de klant voorop en niet de firmanaam.”

In een netwerkorganisatie heb je bovendien vaker te maken met issues rond aansprakelijkheid, stelt hij. “Het is daarnaast moeilijk om allemaal op hetzelfde niveau te zitten wat betreft kwaliteit.

Zeker als je die internationaal moet borgen. Dan wordt zo'n netwerk een kostbare aangelegenheid en moeten we de contributie verdubbelen.”

TOP 20 ALLIANTIES 2018

Alliantie	Omzet x mln
Praxity	5.835
LEA Global	3.313
Allinial Global	3.024
GGI	2.698
PrimeGlobal	2.504
BKR International	1.406
DFK International	1.303
AGN International	1.220
Morison KSi	903
IAPA	727
MSI Global Alliance	721
Integra International	528
CPA Associates International	464
Alliott Group	381
Inpact	282
GMN International	280
Antea	272
UC&CS Global	242
JHI Association	226
EuraAudit International	193

Bron: International Accounting Bulletin, omzet zonder niet-exclusieve ledenkantoren

‘We hebben afgesproken om binnen een dag te reageren als er een verzoek uit het buitenland komt.’

AANPASSING

Aansluiting bij een netwerkorganisatie betekent daarnaast een behoorlijke aanpassing van een kantoor, weet Alphons van de Ven van ESJ. “Een netwerk als EY en PwC vraagt een andere organisatie dan die van een zelfstandig kantoor. Bij elke klant moet je wereldwijd onderzoeken of er een belangenconflict

speelt binnen het netwerk. Juist om die belangen uit te sluiten zie je dat grote, beursgenoteerde bedrijven aankloppen bij grote netwerkfirma’s. Maar bedien je kleinere klanten, dan is zo’n wereldwijd onderzoek naar belangenconflicten lastig.”

Kantoren die hechten aan hun autonomie willen geen aansluiting bij een netwerkorganisatie. Het omgekeerde gebeurt wel: netwerkfirma’s die toetreden tot internationale allianties. Zo sloot Mazars zich aan bij Praxity Global, de op een na grootste alliantie van zelfstandige accountantskantoren. “Wij zijn als netwerk actief in

89 landen”, legt woordvoester Jolanda Voolstra van Mazars uit. “Aansluiting bij Praxity dient met name om een alternatief te bieden in landen waar Mazars geen netwerkorganisatie heeft.”

Niet elke alliantie is geschikt voor elk accountantskantoor. Sommige allianties hebben meerdere Nederlandse kantoren als lid, wat niet iedereen ideaal vindt. “Wij kozen voor GMN International, omdat wij exclusief lid voor Nederland willen zijn”, zegt Arjen Tompkins van accon avm. “Dit was voor ons een vereiste. Veel andere netwerken hebben al Nederlandse leden.”

Soms kom je gewoon niet binnen. Bij BKR International bijvoorbeeld komt er geen Nederlands accountantskantoor meer bij. “Aangezien wij als kantoor landelijk werken, spreken wij een veto uit als een ander Nederlands accountantskantoor aansluiting zoekt”, zegt Buijsman van Flynth.

SCREENING

Het gebeurt ook dat allianties niet het goede profiel hebben. Sommige kantoren zweren bij allianties die zich toelagen op accountancy. Anderen zoeken multidisciplinaire allianties. “Allinial Global legt zich naast accountancy ook toe op andere disciplines, zoals finance

en HR”, zegt Van de Ven van ESJ. “Dat past bij onze brede dienstverlening.”

Staat de poort open, dan volgt een screening. “Engels is de voertaal”, zegt Wynke Möller van Witlox VCS. “De screening bestaat uit een kennismaking op het kantoor van de aan te sluiten organisatie met de alliantie. Daar wordt gesproken over professionaliteit, klantbediening en verwachtingen over en weer. Een werkwijze schrijven ze niet voor.”

Ben je eenmaal aangesloten bij de internationale alliantie, dan gelden er maar weinig verplichtingen. De nadruk ligt op betrouwbaarheid. “We hebben afgesproken om binnen een dag te reageren als er een verzoek uit het buitenland komt”, zegt

Van de Ven. “Daarnaast hanteren we de afspraak dat je tijdig adviseert en het werk op tijd oplevert.”

Uiteraard hopen kantoren dat de aansluiting bij een alliantie zich uitbetaalt. “Maar de financiële opbrengst meten doen we niet”, zegt Möller van Witlox VCS. “De voordelen zijn namelijk niet alleen financieel, maar vinden we ook op andere vlakken. Zo hoorden wij van een buitenlandse partner die een *juniorboard* had opgezet die bij alle directievergaderingen aanschuift. Dat is bedoeld voor grotere betrokkenheid van de jongeren in de organisatie bij de idee- en besluitvorming. Dit vonden we zo inspirerend, dat wij nu ook een *juniorboard* hebben geïnstalleerd.”

Simplify

SOFTWARE WIRWAR?

simplicate.nl/speeddate

Laat data weer voor je werken.

Ga met ons op een **10 minuten speeddate**. We scannen je IT landschap en geven je een kaart met verbeterpunten mee. Reserveer je plek!

→ We speeddaten ook op de **Accountancy EXPO**

“ONTWIKKEL JEZELF BIJ DE GROOTSTE ACCOUNTANTS-ORGANISATIE VAN NEDERLAND”

De big four? Eigenlijk moeten we spreken van de big five. Want het grootste aantal accountants werkt bij de Belastingdienst. Zij krijgen daar alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen. Mr. Jan Duursema RA is daar een sprekend voorbeeld van.

“Je bent in principe de ontwikkelaar van je eigen carrière”, begint Duursema het gesprek. “De Belastingdienst faciliteert namelijk in hoge mate jouw ontwikkeling. Leren houdt niet op bij de accountantsopleiding.” Duursema begon in 1983 bij de Belastingdienst. Hij werd er RA en specialiseerde zich daarna in forensische accountancy, waarbij de nadruk ligt op civiel- en strafrecht. Begin dit jaar knoopte hij daar een studie fiscaal recht aan vast. Hoe kwam hij in 1983 terecht bij de Belastingdienst? “Het was niet zozeer een heel bewuste keuze. Ik zag destijds op het VWO een folder. Voor 60 posities waren er toen maar liefst 2.500 kandidaten. Ik schatte mijn kansen laag in, maar ik werd gelukkig toch aangenomen.”

ALLE KANTEN OP

Duursema werkt al 36 jaar met veel plezier bij de Belastingdienst. “Dat komt omdat je alle kanten op kunt en het daardoor voor mij interessant blijft. Ik heb nooit meer dan

5 tot 7 jaar hetzelfde werk gedaan. Je kunt het werk echt heel breed maken voor jezelf. Van controles van belastingaangiftes en het opsporen van verhuuld vermogen tot aan het tegengaan van belastingontwijking... Je kunt aan de slag in het buitenland of bij andere organisatieonderdelen zoals de Douane of een ander ministerie. De Belastingdienst is allerminst een eiland.” Duursema zat in diverse controleteams, had beleidsfuncties waarin hij samen met KPMG het handboek controle ontwikkelde en hij nam zitting in een team dat witboordencriminaliteit tegenging. “De mogelijkheden zijn legio.” Tegenwoordig strijdt hij tegen belastingontwijking en -ontduiking bij grote ondernemingen. “Het gaat om bedrijven die hier wel zijn gevestigd, maar door gebruik te maken van fiscale planningsconstructies in verhouding tot de gerealiseerde omzetten mogelijk te weinig belasting betalen. Daarnaast gaan we ook achter belastingontduiking aan. Want dat is pure fraude.”

FOLLOW THE MONEY

En ja, daarvoor heeft hij, als één van de bronnen voor zijn werk, ook de bekende Panama en Paradise Papers gebruikt. "Het werk in een onderzoeksteam bestaat op zo'n moment echt uit diep graven om te kijken wat er daadwerkelijk speelt in een bedrijf. Dat gaat veel verder dan de formele administratie van een bedrijf, want fraudeerende ondernemingen willen juist voor jou verhullen wat er echt speelt. Het is dus ook het volgen van sporen en van geldstromen. Follow the money. Dat werk blijft altijd spannend. Elke case is weer anders. Andere financiële instellingen, andere methodes, andere betrokken bedrijven en andere mogelijkheden." Duursema doet zijn werk vanuit de overtuiging dat iedereen zijn eerlijke deel hoort te betalen. "Dat geldt voor een particulier, het midden- of klein bedrijf en voor grote ondernemingen. Je kunt het niet maken om niet mee te betalen aan scholen, wegen, gezondheidszorg of veiligheid terwijl je daar wel volop gebruik van maakt. Gelukkig voldoet het overgrote deel van de belastingplichtigen, bijna automatisch, keurig aan zijn verplichtingen."

WEL RECHTSTREEKS AAN TAFEL

Als docent op Nyenrode Business Universiteit spreekt Duursema veel accountancystudenten. "Ik vertel ze dat het werk bij een accountantsorganisatie in de kern niet veel verschilt van dat bij de Belastingdienst. Bij accountantsorganisaties en de Belastingdienst ligt de basis voor het werk van een registeraccountant in het controleren van financiële verantwoordingen. Of dat nu een jaarrekening is of een belastingaangifte doet er in principe niet toe. Alleen mag je bij een accountantsorganisatie meestal niet rechtstreeks met de opdrachtgever, bijvoorbeeld de Raad van Bestuur van een

"Je bent in principe de ontwikkelaar van je eigen carrière"

grote onderneming, aan tafel zitten. Dat doet een partner. Bij de Belastingdienst krijg je die verantwoordelijkheid al wel heel snel." Duursema corrigeert zijn studenten als ze vooroordelen lijken te hebben over ambtenaren. "Bij de Belastingdienst is er geen negen tot vijf-mentaliteit. En soms is het echt alle hens aan dek. Maar je hebt wel alle mogelijkheden om de balans tussen privé en werk zo goed mogelijk te stroomlijnen."

Kortom, bij de Belastingdienst kun je je volgens Duursema blijven ontwikkelen. Hij is er zelf een sprekend voorbeeld van. Duursema is docent, doet promotieonderzoek en legt examens in de accountancy af. "Bij de grootste accountantsorganisatie van Nederland, kun je dus groeien." Lachend: "Ik spreek daarom liever van de big five dan de big four. Waarbij wij met stip op één binnenkomen."

Meer informatie?

Wil je meer informatie over wat accountants bij de Belastingdienst kunnen betekenen? Zie werken.belastingdienst.nl/vakgebieden/accountancy. Daar vind je talloze voorbeelden, maar ook de vacatures die momenteel voor accountants openstaan.

Wij zijn open.

NBA prikkelt, verbindt en faciliteert accountants in het ontplooiën van hun kwaliteit, professie en persoonlijke ontwikkeling. Wij staan daarom altijd open voor je ideeën, vraag & aanbod en feedback. Laat je horen. Samen creëren we meer waarde.

Wij zijn open nba.nl/open

Cijfers en data accountantsberoep

1

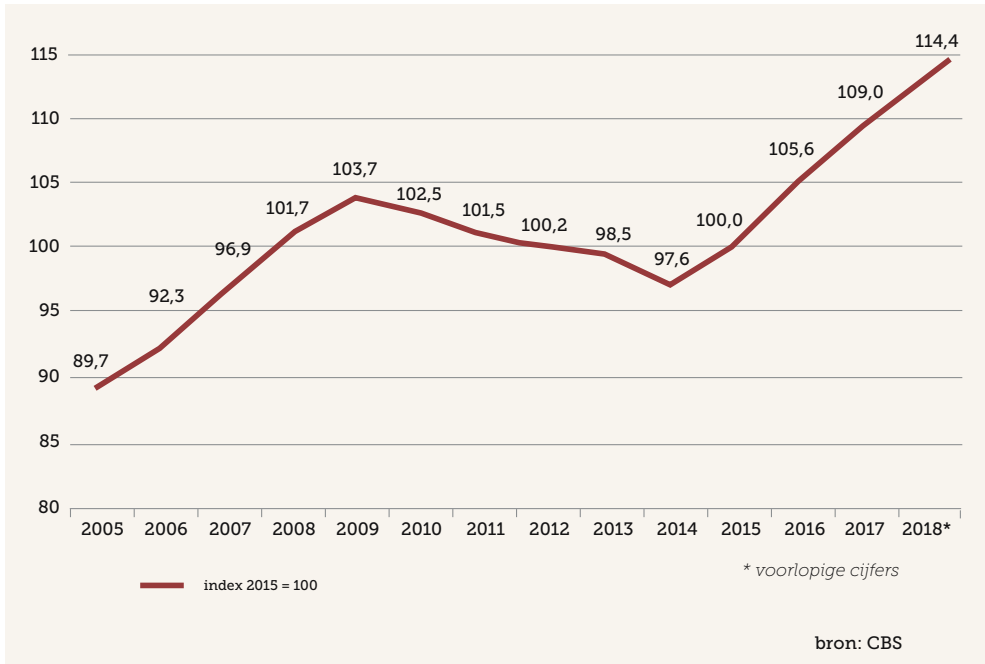
OMZETONTWIKKELING BRANCHE

In de accountancy en administratieve dienstverlening steeg de omzet in 2018 met 4,9 procent, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Daarmee stijgt de omzet in de branche nu voor het vierde jaar op rij.

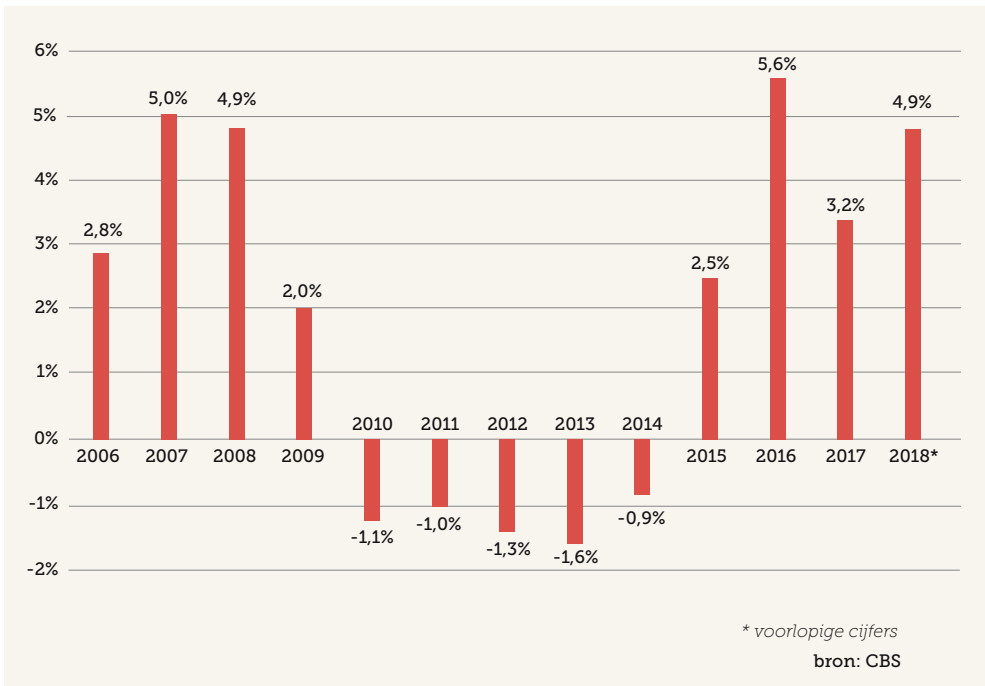
Voor de totale zakelijke dienstverlening lag de omzet in 2018 8,3 procent hoger dan een jaar eerder. Aan het begin van het eerste kwartaal van 2019 zegt 33,9 procent van de zakelijke dienstverleners last te hebben van een tekort aan arbeidskrachten. Dit is vergelijkbaar met het beeld in 2018. Het ondernemersvertrouwen van de zakelijke dienstverleners blijft ook voor het eerste kwartaal van 2019 positief en is zelfs iets verbeterd ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018, aldus het statistiekbureau.

Omzetontwikkeling accountancy, administratie e.d.

Omzetontwikkeling ten opzichte van een jaar eerder

2

TOP 30 ACCOUNTANTSKANTOREN

De jaarlijkse lijst van dertig grootste Nederlandse accountantskantoren, in september 2018 uitgebracht door adviesbureau Full Finance, toont bescheiden veranderingen ten opzichte van het voorgaande jaar. De auteurs van het bijbehorende artikel op Accountancy Vanmorgen, Arjen Schutte en Marcel Maassen, zien een patroon van “gezonde groei”, al kan niet elk kantoor meekomen in dat opzicht. De big four en BDO, die samen de onveranderde top vijf vormen, noteren allemaal een stevige omzetgroei. Lijstaanvoerder Deloitte tikt bijna 900 miljoen omzet aan.

Van de dertig kantoren noteren er 26 groei in omzet; gemiddeld ruim vier procent.

Drie kantoren tonen een omzetzakking, één bleef gelijk. In de top tien hebben Baker Tilly en accon avm stuivertje gewisseld op plaats zeven en acht. Accon avm noteerde een omzetverlies van ruim zes miljoen euro, Baker Tilly groeide met bijna negen miljoen.

Pas vanaf de twintigste plek zijn er verder wat verschuivingen te melden in de ranglijst. RSM is de snelste groeier en stijgt daardoor vier plaatsen. Enige nieuwe naam in de top dertig is die van Verstegen. Dat kantoor komt binnen op plek 28. Bentacera is uit de ranking verdwenen.

Top 30 accountantskantoren in Nederland

		omzet 2017 (€ mln)	fte's
1	Deloitte (2017/18)	896,8	5.285
2	EY (2017/18)	837,0	4.378
3	PwC (2017/18)	832,7	4.713
4	KPMG (2017/18)	655,0	* 3.850
5	BDO	274,6	2.406
6	Flynth	128,2	1.195
7	Baker Tilly	99,4	719
8	accon avm	87,4	794
9	Mazars (2016/17)	87,1	662
10	Alfa	78,4	775
11	De Jong & Laan	64,5	528
12	ABAB	57,8	614
13	Grant Thornton	53,0	388
14	DRV	49,5	450
15	Countus	43,9	423
16	Crowe Horwath Foederer	43,8	361
17	MTH	37,0	337
18	Witlox Van den Boomen **	33,7	275
19	Schipper Groep	33,4	303
20	RSM Netherlands	32,0	223
21	Van Oers	30,4	270
22	KroeseWevers	28,3	229
23	HLB Van Daal & Partners	27,3	217
24	Koenen en Co	27,3	229
25	CROP	24,4	210
26	Visser & Visser	24,0	204
27	PKF Wallast	22,5	160
28	Verstegen	21,0	126
29	Ruitenburg	20,3	157
30	Bol	17,6	130
	Totaal	4.668,3	26.761

* Schatting Full Finance

** Exclusief advocaten en notarissen.

Bron: Top 30 accountantskantoren Full Finance/AccountancyVanmorgen en jaarverslagen big four-kantoren.

3

FUSIES EN OVERNAMES

De overnamemarkt van accountants- en administratiekantoren is levendig, constateert Full Finance in het jaarlijkse onderzoek dat het adviesbureau uitvoert naar de ontwikkelingen op deze markt. Full Finance telde in 2018/begin 2019 meer dan zeventig fusies en overnames.

Volgens het adviesbureau is de vraag naar over te nemen kantoren al jaren groter dan het aanbod. De grote vraag is het gevolg van het positieve sentiment in de branche en de afnemende omzet per klant, aldus Full Finance. Het aanbod nam in 2018 af, waardoor de positie van verkopers verder is verbeterd.

Als gevolg daarvan stijgen ook de goodwillprijzen. In 2018 was de gemiddelde prijs 72 procent van de jaarmzet, in 2019 stijgt deze richting de 82 procent, aldus het adviesbureau. Wel is de variatie in de prijzen groot.

Onderstaand de fusies, overnames en samenwerkingen van accountantskantoren waarover in de (vak)media is bericht in 2018 en 2019 (tot en met maart).

2019

- FSV Accountants + Adviseurs en BLM Accountants & Adviseurs samen verder
- Accountantskantoren Hills en Opinion samen verder
- Van Oppen en Partners en M&R Accountants samen verder als MRVO Accountants en Belastingadviseurs
- VALANS Accountancy en Mulder Accountancy & Advies fuseren

2018

- Accountantskantoren Lubberink & co en De Groof sluiten zich aan bij accon avm
- Accountants en Adviesgroep LOS sluit aan bij mth accountants & adviseurs
- Countus neemt agrarische afdeling Sabanoord accountants & adviseurs over
- Van Soest Accountants overgenomen door Monteba Accountants
- LENS accountants sluit zich aan bij KroeseWevers
- ETL Nederland breidt uit met Konings & Meeuwissen Accountants en Belastingadviseurs
- ETL Nederland en Konings & Meeuwissen nemen Bonnet en Partners Accountants over
- HWH accountants & belastingadviseurs sluit zich aan bij DRV Accountants & Adviseurs
- Cox + Partners Adviseurs en Accountants sluit aan bij mth accountants & adviseurs
- Probaat Accountants & Adviseurs fuseert met Auren

- De Vries & Partners Accountants en Adviseurs neemt Baukema Accountants en Belastingadviseurs over
- ZAAM Accountants en Adviseurs sluit aan bij ETL Nederland
- Full Management Support sluit zich aan bij Flynth
- RSM neemt accountantskantoor Hoogland in Alkmaar over
- Vermetten in Waalwijk samengegaan met Hof Groep Accountants & Adviseurs onder de naam Hofgroep Vermetten
- Vermetten fuseert in Tilburg met ILC Groep / Het Rekenarsenaal tot ILC Vermetten
- Ontdekkraacht Accountants en Adviseurs, Louer Accountancy en Van der Aa & Belderok Accountants samen verder als Ontdekkraacht Accountants en Adviseurs

Fusies, overnames en samenwerkingsverbanden van accountantskantoren (in de media aangekondigd)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	19	14	17	18	14	21	19

4

AUDITMARKT: GEMEENTEN

Uit een nieuwe inventarisatie van Accountant, mede op basis van gegevens van het ministerie van BZK, blijkt dat Baker Tilly nu marktleider is op de gemeentelijke auditmarkt als het gaat om het aantal gecontroleerde gemeenten. Dat kantoor had in 2017 87 gemeenten onder zijn hoede. Een jaar eerder waren dat er 79, en in 2013 nog maar 28.

Bij de grote kantoren valt vooral de daling van het aantal door EY gecontroleerde gemeenten op: van 67 in 2016 naar 29 in 2017. In 2013 had EY nog 132 gemeenteklanten en was daarmee het tweede kantoor achter Deloitte, dat toen 176 gemeenten controleerde. Deloitte controleerde in 2017 72 gemeenten, vijftien minder dan een jaar eerder. Het marktaandeel van PwC stabiliseerde in 2017 (29 gemeenten, 2016: dertig gemeenten).

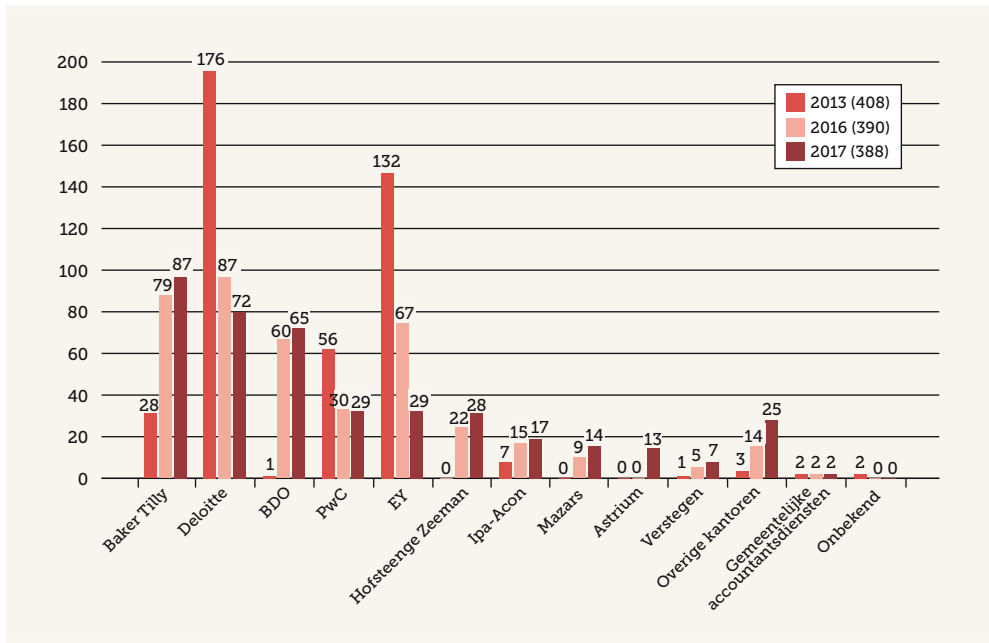
Deloitte is nog steeds marktleider gemeten naar aantal inwoners, gevolgd door PwC, dat dus echter veel minder gemeenten controleert. PwC is sterk vertegenwoordigd bij de zeer grote gemeenten. Het aantal gemeenten dat PwC controleert is sinds 2013 bijna gehalveerd, maar het aantal inwoners is juist gestegen.

Nieuwe spelers zijn PSA met vijf gemeenten en Astrium Overheidsaccountants met dertien gemeenten. Bij dat laatste kantoor sloot in 2017 Vallei Public aan, dat in 2016 vijf gemeenten als klant had.

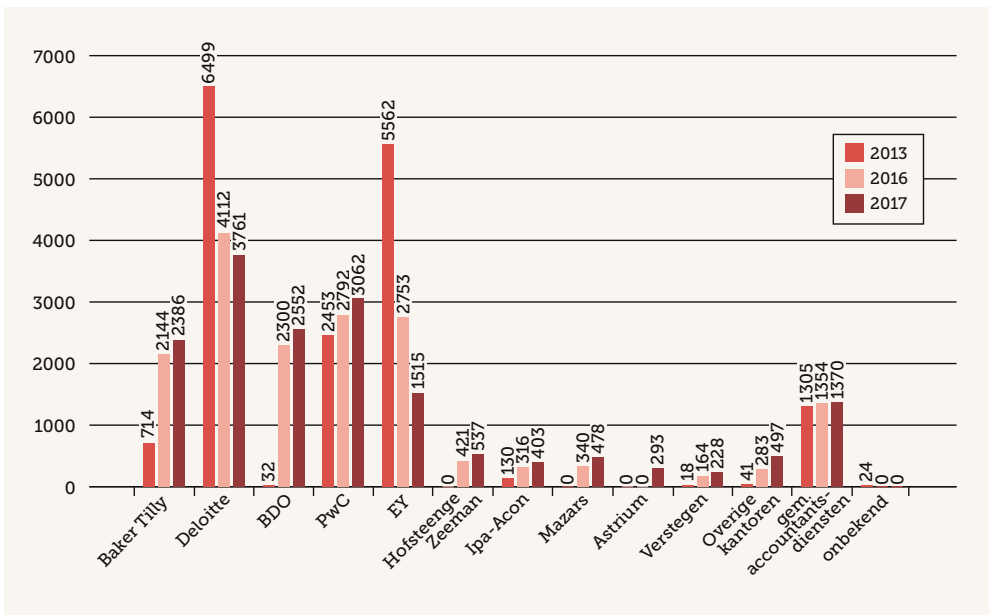

54 (68 procent) van de 79 gemeenten met meer dan vijftigduizend inwoners wordt gecontroleerd door PwC, Deloitte of EY, negentien (24 procent) door BDO, Baker Tilly of Mazars. Amsterdam en Den Haag hebben een eigen accountantsdienst voor de externe controle, de resterende vier gemeenten worden gecontroleerd door Ipa-Acon, Astrium of Verstegen. Alleen Verstegen controleert een gemeente met meer dan honderduizend inwoners (Westland).

Aantal gemeenten per accountantskantoor

Aantal inwoners (x 1.000) per accountantskantoor

5

AUDITMARKT: WONINGCORPORATIES

BDO was ook in 2017 de accountantsorganisatie die door de meeste woningcorporaties is ingehuurd om controlewerkzaamheden uit te voeren. Het marktaandeel van BDO op basis van het aantal woningcorporaties en op basis van het aantal verhuureenheden bedroeg respectievelijk 28,7 procent (92 van de 321 corporaties) en 29,1 procent.

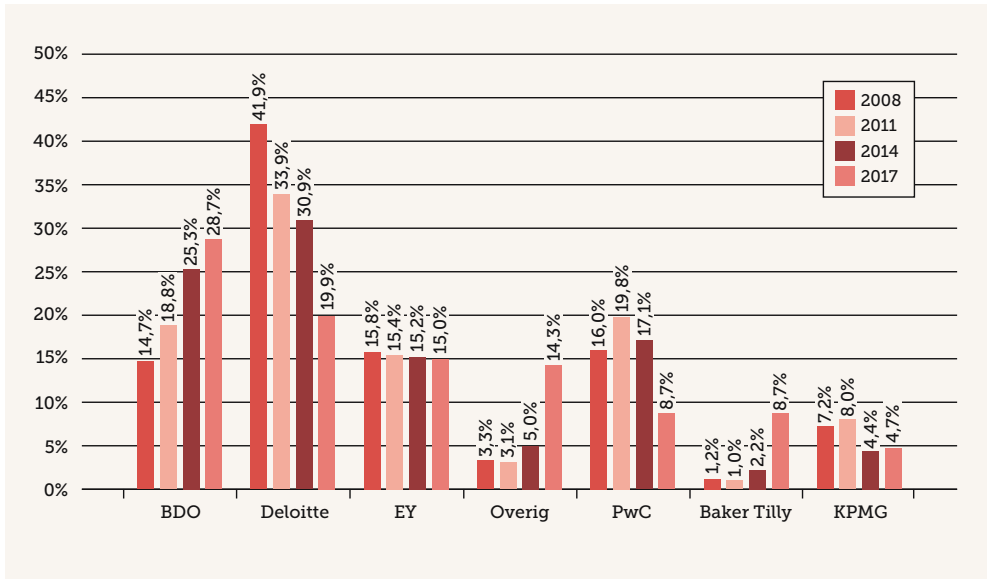
Dat blijkt uit onderzoek van de Autoriteit woningcorporaties (Aw) naar marktaandelen van accountantsorganisaties. De nummers twee en drie op basis van het aantal woningcorporaties zijn Deloitte (64 corporaties, 19,9 procent) en EY (48 corporaties, vijftien procent) en de nummers twee en drie op basis van het aantal verhuureenheden zijn PwC en Deloitte.

Het marktaandeel van de kleinere accountantsorganisaties is behoorlijk gegroeid. Naast zes grotere accountantsorganisaties zijn er in de sector tien kleinere accountantsorganisaties werkzaam. Deze kleinere accountantsorganisaties gezamenlijk hadden over verslagjaar 2017 op basis van het aantal corporaties een marktaandeel van 14,3 procent (46 corporaties). Een jaar eerder was dit nog slechts 9,5 procent. Van de tien kleinere accountantsorganisaties is het aandeel van Verstegen het grootst. Zij bedienen 22 van de 46 corporaties binnen deze groep.

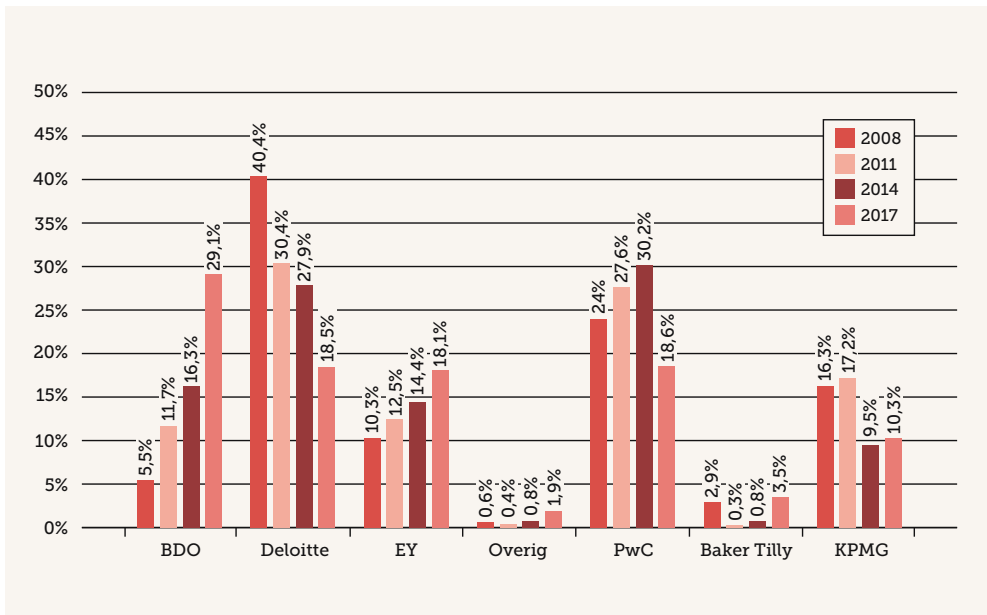
De tien kleinere accountantsorganisaties bedienen vooral de kleinere woningcorporaties. Hierdoor is het marktaandeel van deze accountantsorganisaties op basis van het aantal verhuureenheden van de corporaties die zij bedienen slechts 1,9 procent.

Marktaandeel op basis van aantal corporaties, 2008-2017

Marktaandeel op basis van aantal verhuureenheden, 2008-2017

Bron: Aw, Marktandelen accountantsorganisaties woningcorporatiesector verslagjaar 2017

Frauderisicofactoren

Verplichte training in 2019

U kunt de training ook incompany volgen

Bekijk de varianten op www.nbaopleidingen.nl/frauderisicofactoren

6

ARBEIDSMARKT

De totale vraag naar hoogopgeleide financieel professionals blijft hoog en goede kandidaten zijn nog altijd schaars. Wel is de vraag naar financials zoals cfo's, controllers, riskmanagers en accountants in 2018 licht gedaald ten opzichte van 2017. Deze lichte daling volgt op jaren van zeer forse groei. Dat blijkt uit de periodieke analyse van de NBA van de arbeidsmarkt voor financials, op basis van vacaturedata van Jobdigger.

De top vijf van meest gevraagde functies in 2018 was:

1. assistent-accountant
2. business controller
3. financial controller
4. controller
5. accountant

Opvallend: in vacatures voor financieel specialisten is nog nauwelijks aandacht voor nieuwe technologie. In het vierde kwartaal van 2018 werd in slechts 3,2 procent van alle vacatures voor financieel specialisten gevraagd naar kennis en/of ervaring met nieuwe technologie, zoals data-analyse, *robotics*, *data mining*, *process mining*, data visualisatie of *machine learning*. Dat is maar een lichte stijging ten opzichte van de één procent die in het vierde kwartaal van 2016 werd gemeten. Traditionele technologie, zoals kennis van Excel en boekhoud- en erp-pakketten, wordt in ruim dertig procent van alle vacatures gevraagd. Het beeld is verontrustend, aldus de NBA, omdat nieuwe technologie steeds meer gebruikt wordt in de financiële functie.

Binnen de groep van financieel professionals zijn grote verschillen terug te vinden in de mate waarin nieuwe technologie wordt gevraagd. Bij accountantsfuncties wordt met slechts twee procent relatief weinig gevraagd naar nieuwe technologie en ligt de nadruk sterk op persoonlijke vaardigheden. Het meest wordt nieuwe technologie gevraagd bij auditors (achtien procent), riskmanagers (veertien procent) en business controllers (zes procent). Uit de jaarlijkse Benchmark Accountancy van Full Finance, Auxilium en Novak blijkt dat de krapte op de arbeidsmarkt de groei bij accountantskantoren remt. De rek moet komen uit verdere verhoging van de productiviteit. Door het tekort aan mensen nemen de salarissen toe en stijgen de prijzen. De salariskosten stijgen zowel in de audit- als de samenstelpraktijk. De respondenten noemen de krappe arbeidsmarkt de belangrijkste ontwikkeling voor 2018.

ACCOUNTANTS MOETEN ZICH OP PSD2 VOORBEREIDEN

Nederland heeft nog maar net Payment Service Directive 2 (PSD2) geïmplementeerd. Dat maakt dat de Europese betaalrichtlijn nog niet zo bekend is. Zeker niet onder accountants. Dat terwijl zij toch in actie moeten komen.

PSD2 komt niet uit de lucht vallen. Eerder al, in 2007, was er Payment Service Directive 1. Daarmee konden niet-bancaire instellingen een vergunning als betaalinstelling verkrijgen. De betaalmarkt werd zo toegankelijk voor nieuwe toetreders. In 2015 werd de Europese richtlijn PSD2 aangenomen door de Europese Commissie, een uitbreiding van PSD1. Belangrijkste toevoeging is dat betaaldienstverleners toegang krijgen tot rekeninginformatie (mits de rekeninghouder toestemt). Ze kunnen die rekeninginformatie gebruiken voor (innovatieve) diensten. Deze mogen, pas na toestemming, ook betalingen initiëren in opdracht van de rekeninghouder. In ons land is de richtlijn op 19 februari 2019 geïmplementeerd in nationale wetgeving.

UITFASEREN KOPPELINGEN

De Nederlandsche Bank lanceerde in maart een campagne. "Daardoor is PSD2 bekender geworden. Maar wat accountants ermee kunnen, is nog niet zo bekend", stelt Robert Baars, product owner en PSD2-specialist bij Twinfield, de cloudboekhouddienst van Wolters Kluwer. "Dat terwijl accountants wel in actie moeten komen. Het is verstandig als zij een plan maken voor het moment dat banken stoppen met hun huidige bankkoppelingen en overgaan op PSD2-bankkoppelingen." Rabobank faseert halverwege 2020 zijn huidige

bankkoppeling uit. Baars verwacht dat andere banken volgen. "Het is goed om je klanten nu al van de ontwikkelingen op de hoogte te brengen. Denk ook na over een proces voor periodieke consent-vernieuwing."

Dat is extra belangrijk omdat onder PSD2 de toestemming voor toegang tot de betaalrekening automatisch na 90 dagen verloopt. De accountant moet dus elke drie maanden opnieuw toestemming krijgen van de ondernemer om zijn rekeninggegevens te mogen inzien. Twinfield werkt aan een functie die accountants hierbij helpt, zodat zowel zij als hun klanten er zelf zo weinig mogelijk omkijken naar hebben.

OPNIEUW TOESTEMMING

Bedrijven die toegang willen hebben tot gegevens of betalingen willen initiëren namens een klant, moeten daar een DNB-vergunning voor hebben. Een toestemming voor inzage in de rekeninggegevens geldt negentig dagen. Echter, toestemming voor het initiëren van een betaling geldt alleen voor die ene betaling. Baars: "Als de PSD2-koppeling er is, kan jouw cliënt, als hij dat wil, inzage geven in meerdere betaalrekeningen tegelijk. Of dat nu zakelijke of privérekeningen zijn; dat maakt niet uit. Later kunnen ook spaar, beleg- en creditcardrekeningen worden gebruikt. Daarmee kun je dus een veel

beter inzicht van de financiële positie van de ondernemer en zijn onderneming bieden. Je ziet bijvoorbeeld dat er problemen ontstaan in de cashflowpositie, hoeveel rekeningen er nog openstaan of welke geldstromen er in- en uitgaan. Dat overzicht kun je ook nog eens 24 uur per dag vernieuwen.”

De koppeling van het boekhoudsysteem aan de rekening van de ondernemer is voor de accountant niet nieuw. Baars: “Nieuw is wel dat je 24/7 inzicht krijgt als de ondernemer dat wil. Eventueel in meerdere rekeningen en bij verschillende banken. Nieuw is ook dat nu alle banken, dus ook de kleinere, een koppeling moeten aanbieden.” Baars voorziet een ontwikkeling. “We gaan de opkomst van nieuwe accountantsdiensten zien. Niet alleen voor inzicht in de financiële positie van de onderneming, maar bijvoorbeeld ook voor financiering. Wellicht kun je op termijn vanuit je boekhoudpakket een lening aanvragen. Of automatisch meldingen ontvangen op basis van vooraf ingestelde parameters. Kortom, je kunt de financiële huishouding van de onderneming meer automatiseren. Bijvoorbeeld: als een debiteur zijn rekening niet betaalt, kun je daar afspraken over maken. En een bericht krijgen op het moment dat hij de afspraak niet nakomt.”

STRENG TRAJECT

Twinfield heeft een aanvraag bij DNB gedaan om met zijn boekhoudpakket producten voor accountants te realiseren. “Dat is eigenlijk de boekhoudkoppeling 2.0.” Ook is Twinfield bezig met een vergunningsaanvraag voor betalingen vanuit de software. “Dat maakt bijvoorbeeld het efficiënt afhandelen van inkoopfacturen mogelijk.” De aanvragen bij DNB vergen een flinke investering. Het proces van vergunningverlening is zwaar. Na verlening, audit DNB Twinfield continu. Baars: “Die moeite hebben we er graag voor over. We maken hiermee de samenwerking tussen de accountant en zijn cliënt efficiënter.”

Naar verwachting komen niet alle software-aanbieders met PSD2-producten. Dat gezien de forse investering en de expertise. Baars tot slot: “In september worden de technische standaarden van PSD2 ingevoerd. Vanaf dan zien we geleidelijk de eerste nieuwe innovatieve diensten. Voor de boekhoudkoppeling is er een duale periode, waarbij zowel oude als PSD2-koppelingen werken. Zo is er voldoende tijd om over te stappen. Maar het is goed om je als accountantskantoor nu al voor te bereiden.”

Wilt u meer informatie over PSD2?
Zie <https://taxnl.wolterskluwer.com/psd2>

7

AANTREKKELIJKSTE
WERKGEVERS

De big four-kantoren bezetten in 2018 net als drie jaar eerder weer de plaatsen drie tot en met zes van de wereldwijde ranglijst van vijftig populairste werkgevers onder business-studenten, opgesteld door Universum. Alleen internetgigant Google en zakenbank Goldman Sachs moeten zij voor laten gaan.

Het Zweedse onderzoeksbureau vroeg 225.000 studenten in de categorieën business en engineering/IT uit de twaalf grootste economieën welke werkgevers zij het aantrekkelijkst vinden. Business-studenten zien Google al jaren als aantrekkelijkste toekomstige werkgever. Ook de positie van Goldman Sachs is dit jaar ongewijzigd.

EY stijgt naar plaats drie en neemt die positie over van Apple, dat zakt naar plaats zeven. Ook Deloitte en PwC stonden in 2017 in de top zes. KPMG stond de afgelopen jaren wat lager, maar dat kantoor maakt in 2018 een sprong van de negende naar de vijfde plaats en completeert daarmee weer het viertal in de top zes. Het enige andere accountantskantoor in de top vijftig is Grant Thornton, op plaats 33.

Nederlandse bedrijven doen het in het onderzoek van 2018 minder goed bij de studenten. Unilever zakt naar de 27ste plaats (was twintig), bierbrouwer Heineken zakt drie plaatsen naar positie 39.

In de Nederlandse editie 2018 van het onderzoek staan de grote accountantskantoren een stuk lager in de business-ranglijst. Populairste kantoor bij de Nederlandse studenten is Deloitte, op plaats 21. EY, KPMG en PwC staan respectievelijk op de 23ste, 26ste en 27ste plaats.

World's 50 Most Attractive Business Employers

	2018	2017	2016	2015	2014
Google	1	1	1	1	1
Goldman Sachs	2	2	4	4	8
EY	3	4	3	3	2
Deloitte	4	6	6	6	5
KPMG	5	9	8	5	4
PwC	6	5	5	2	3
Apple	7	3	2	7	9
J.P. Morgan	8	10	10	9	10
McKinsey & Company	9	11	11	12	11
Microsoft	10	7	7	8	6
The Boston Consulting Group	11	12	12	13	13
L'Oréal Group	12	8	9	11	12
Amazon	13	26	-	-	-
Morgan Stanley	14	26	14	14	15
Adidas	15	17	19	24	27
Grant Thornton	33	35	34	37	-

'Aantal zzp'ers in de zorg afgelopen vijf jaar flink toegenomen'

nu.nl

'Aantal zzp'ers gaat fors omhoog'

www.accountant.nl

'Aantal zzp'ers weer gegroeid
8 % extra bouwondernemers'

'Zzp'ers stuwen aantal bedrijven'

De Limburger

obouw.nl

'Zzp'ers zorgen voor stijging startende ondernemers
in eerste kwartaal 2019'

accountancyvanmorgen.nl

Nieuwe markt. Nieuwe kansen. Nieuwe tools.

www.asperion.nl/nieuwe-zzp-tools

In samenwerking met

Belastingdienst

Asperion

Online Boekhouden

8

BELONINGSONDERZOEK

De krapte op de arbeidsmarkt vertaalt zich in een betere beloning van (aankomend) accountants. Op assistent-niveau zijn de salarissen duidelijk gestegen ten opzichte van 2017. Ook partners verdienen beter dan voorheen. Dat blijkt uit de editie 2018 van het Accountancy Beloningsonderzoek, een jaarlijks onderzoek van Accountant en Alterim uitgevoerd in samenwerking met de NBA.

Het gemiddelde salaris van partners steeg bij AA's naar € 100.500 en bij RA's naar € 158.500. In 2017 was dat respectievelijk € 84.000 en € 136.500. Bij beginnend assistent-accountants (student RA) steeg het gemiddelde brutosalaris van € 29.000 in 2017 naar € 33.500 in 2018.

Interne accountants en accountants in business zijn over de hele linie het meest tevreden met hun werk. Beide groepen scoren ruim boven de zeventig procent 'tevreden of zeer tevreden'. Bij de openbare accountants is dat ruim vijftig procent. De balans tussen werk en privé wordt regelmatig genoemd als reden om het openbare beroep te verlaten.

	Openbaar accountants	Interne accountants	Overheids-accountants	Bedrijfsleven
Zeer ontevreden	2,0%	4,7%	1,3%	1,2%
Ontevreden	14,9%	3,5%	12,1%	4,8%
Neutraal	32,8%	17,4%	30,2%	21,8%
Tevreden	44,1%	57,0%	45,0%	48,9%
Zeer tevreden	6,4%	17,4%	11,4%	23,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

De arbeidsvoorwaarden in de openbare praktijk zijn tegelijk het meest riant. De salarissen zijn hoger en ook het pakket secundaire arbeidsvoorwaarden is uitgebreider dan bij de andere ledengroepen.

Voor accountants in overheidsdienst ligt het salaris lager dan voor de andere groepen. Desondanks blijken overheidsaccountants het meest honkvast.

Het Accountancy Beloningsonderzoek 2018 en eerdere edities van het onderzoek zijn beschikbaar op www.accountant.nl/beloningsonderzoeken.

9

TOETSINGEN

Van de in 2017 regulier getoetste kleinere en middelgrote accountantskantoren met een wettelijke controlevergunning (Wta) voldoet een ruime meerderheid (72 procent) aan de vereiste kwaliteit. In 2016 was dit nog 65 procent.

Van de kantoren die in 2017 in eerste instantie een onvoldoende scoorden, haalde 74 procent alsnog een voldoende bij de hertoetsing. Een jaar eerder lag dit percentage met 79 procent licht hoger.

Dit blijkt uit het jaarverslag 2017 van de Raad voor Toezicht van de NBA. In dit verslag zijn de toetsingen die de raad zelf uitvoert samengevoegd met de toetsingen van de SRA. De grotere accountantskantoren met een zogenaamde oob-vergunning worden getoetst door de AFM. In het verslag stelt de raad dat er onder andere moet worden geïnvesteerd in versnelde toetsingen.

Uitkomsten toetsingen Wta-vergunninghouders 2017 (Raad voor Toezicht en SRA)

	Aantal	%
Reguliere toetsingen	76	
Voldoet	55	72%
Voldoet op belangrijke onderdelen (nog) niet	21	28%
Voldoet niet	0	0%
Hertoetsingen	46	
Voldoet	34	74%
Voldoet niet	12	26%
Totaal	122	

NBA-voorzitter Marco van der Vegte leest in de cijfers uit het jaarverslag “de bevestiging dat het tempo van kwaliteitsverbetering in de sector verder omhoog moet”. De NBA streeft naar honderd procent goedgekeurde kantoren. Dat percentage zou met de huidige opwaartse trend binnen twee jaar kunnen worden bereikt, aldus de beroepsorganisatie.

Voor kantoren die de toetsingen uiteindelijk niet halen is geen plek in de sector, benadrukt Van der Vegte. Tegelijkertijd moeten kantoren wel de gelegenheid krijgen om de noodzakelijke verbeteringen door te voeren. Sanctionering moet een laatste middel blijven.

De Raad voor Toezicht heeft in 2017 bij 177 kantoren accountantskantoren zonder Wta-vergunning (samenstelpraktijken) een reguliere toetsing uitgevoerd en afgerond. In totaal voldeden 125 kantoren aan de daaraan gestelde eisen. Vijftig praktijken voldeden op belangrijke onderdelen nog niet en twee praktijken voldeden geheel niet.

Van de kantoren zonder Wta-vergunning die door de raad en SRA de afgelopen vijf jaar regulier zijn getoetst voldeed 69 procent, ofwel 776 van de 1.117 getoetste kantoren. Van de 246 getoetste kantoren die niet voldeden, voldeed zeventig procent (172) na hertoetsing alsnog.

Uitkomsten kantoren zonder Wta-vergunning 2017 (Raad voor Toezicht en SRA)

	Aantal	%
Reguliere toetsingen	228	
Voldoet	169	74%
Voldoet op belangrijke onderdelen (nog) niet	57	25%
Voldoet niet	2	1%
Hertoetsingen	45	
Voldoet	31	69%
Voldoet niet	14	31%
Totaal	273	

www.accountant.nl/toetsingen2017

10

ACCOUNTANTSNETWERKEN EN -ASSOCIATIES INTERNATIONAAL

International Accounting Bulletin (IAB) stelt jaarlijks lijsten op met grootste accountantsnetwerken en samenwerkingsverbanden van accountantskantoren (associaties) wereldwijd. De totale omzet van de 52 netwerken en associaties uit het onderzoek bedroeg in 2018 bijna 223 miljard dollar, waarvan ruim 148 miljard (66,7 procent) voor rekening kwam van de big four-kantoren.

In totaal werken er bij de 52 organisaties ruim 1,7 miljoen mensen, een stijging van 6,4 procent ten opzichte van 2017.

Top 15 netwerken

		Omzet (2017-) 2018 (\$ mln)	Groei	% Audit & accounting	Mede- werkers	Groei
1	Deloitte	43.200	11%	24%	286.000	8%
2	PwC	41.280	10%	42%	250.930	6%
3	EY	34.772	11%	36%	273.430	10%
4	KPMG	28.960	10%	39%	207.000	5%
5	BDO	8.999	11%	45%	80.087	8%
6	Grant Thornton	5.445	9%	39%	52.686	6%
7	RSM	5.369	5%	39%	41.183	-4%
8	Crowe	4.331	14%	48%	42.018	15%
9	Nexia International	4.000	10%	44%	32.565	6%
10	Baker Tilly International	3.631	7%	33%	34.495	3%
11	Moore Stephens International	3.061	5%	35%	30.126	0%
12	HLB International	2.727	15%	39%	27.485	10%
13	Kreston International	2.313	2%	39%	23.891	-6%
14	Mazars	1.902	13%	44%	22.388	10%
15	PKF International	1.495	15%	43%	18.000	-3%

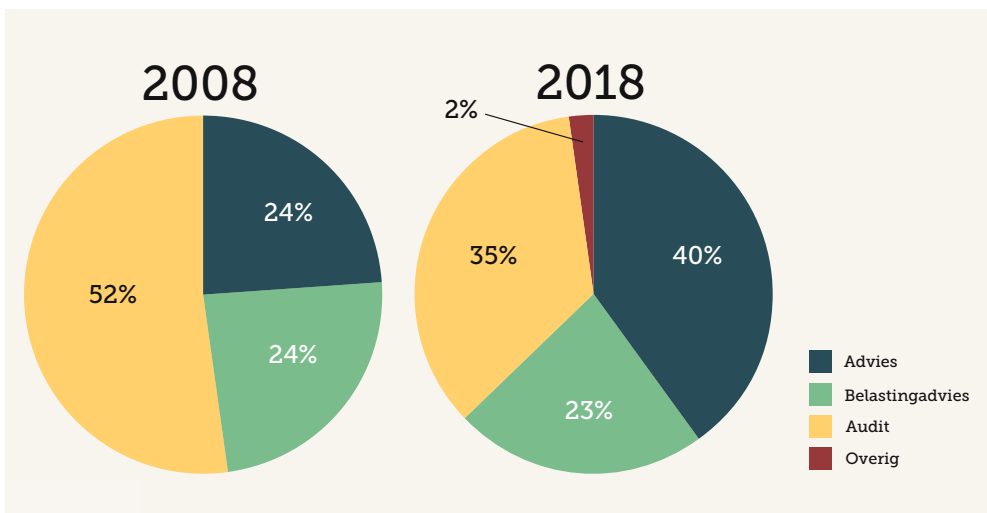
Top 10 associaties

		Omzet (2017-) 2018 (\$ mln)	Groei	% Audit & accounting	Medewer- kers	Groei
1	Praxity	5.835	12%	40%	51.983	9%
2	LEA Global	3.313	2%	39%	23.235	-3%
3	Allinial Global	3.024	21%	29%	22.419	19%
4	GGI	2.698	1%	6%	20.955	5%
5	PrimeGlobal	2.504	0%	53%	21.750	-6%
6	BKR International	1.406	0%	34%	14.005	3%
7	DFK International	1.303	10%	30%	12.727	5%
8	AGN International	1.220	7%	23%	13.213	-1%
9	Morison KSi	903	-17%	28%	10.985	-12%
10	IAPA	727	16%	34%	8.644	12%

Bron: International Accounting Bulletin, februari 2019

Bij de big four-kantoren bedroeg de omzetstijging in dollars tien à elf procent. Bij alle kantoren noteerden de adviestakken de grootste groei. Uit de door IAB verzamelde cijfers blijkt dat het aandeel advies in de omzet van de big four ten opzichte van tien jaar geleden met zestien procentpunt is toegenomen, van 24 procent in 2008 tot veertig procent in 2018.

Omzetverdeling big four naar dienstverlening

Bron: International Accounting Bulletin, februari 2019

11

LEDENAANTALLEN NBA

Het totale aantal NBA-leden is in 2018 licht gestegen en kwam uit op 21.723 (+1,1 procent). De groei kwam vrijwel geheel voor rekening van de accountants in business. Het aantal openbaar accountants bleef nagenoeg gelijk. Het percentage vrouwen steeg in 2018 met 0,6 procentpunt naar 21,8 procent.

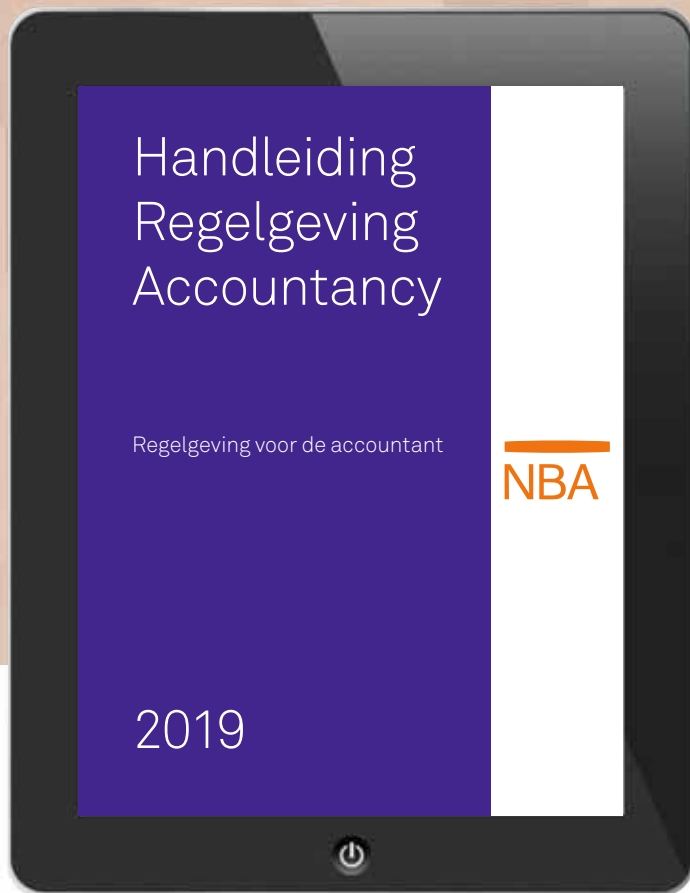

Inschrijvingen en doorhalingen register 2014-2018

	2018	2017	2016	2015	2014
Aantal leden per 31 december voorgaande jaar	21.479	21.487	21.333	21.290	21.374
Inschrijvingen	728	556	689	621	616
Doorhalingen	-484	-564	-535	-578	-700
Aantal leden per 31 december	21.723	21.479	21.487	21.333	21.290

Ledenaantallen naar ledengroepen 2014-2018

Per 31 december	2018	2017	2016	2015	2014
RA openbaar accountants	4.548	4.507	4.403	4.387	4.403
AA openbaar accountants	4.244	4.282	4.318	4.360	4.420
Totaal openbaar accountants	8.792	8.789	8.721	8.747	8.823
RA intern/overheidsaccountants	1.380	1.360	1.395	1.366	1.368
AA intern/overheidsaccountants	120	117	134	127	125
Totaal intern/overheidsaccountants	1.500	1.477	1.529	1.493	1.493
RA accountants in business	8.147	7.894	7.786	7.587	7.400
AA accountants in business	1.444	1.428	1.482	1.489	1.487
Totaal accountants in business	9.591	9.322	9.268	9.076	8.887
Totaal actieve leden	19.883	19.588	19.518	19.316	19.203
RA postactief	1.435	1.477	1.528	1.540	1.628
AA postactief	405	414	441	477	459
Totaal postactief	1.840	1.891	1.969	2.017	2.087
Totaal RA	15.510	15.238	15.112	14.880	14.799
Totaal AA	6.213	6.241	6.375	6.453	6.491
Totaal aantal leden	21.723	21.479	21.487	21.333	21.290
Man/vrouwverhouding					
M	78,2%	78,8%	78,9%	80,5%	80,7%
V	21,8%	21,2%	21,1%	19,5%	19,3%

Nu beschikbaar

App voor Android en iOS €29,99
Boek plus GRATIS App €77,50

Meer informatie en bestellen www.nba.nl/HRA2019

12

ONRECHTMATIG TITELGEBRUIK

In 2018 ontving de NBA 69 signalen over vermoedelijk onrechtmatig titelgebruik. Na kort onderzoek zijn er 52 meldingen gedaan bij de Belastingdienst/Bureau Economische Handhaving (BEH).

De BEH besluit na meldingen en eventueel verdergaand onderzoek of er sprake is van onrechtmatig titelgebruik. Met enige regelmaat vindt er voorafgaand aan dit besluit nog overleg met de NBA plaats. Vervolgens besluit de BEH of er een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom wordt opgelegd.

In 2018 heeft de BEH in 82 gevallen onderzoek gedaan naar personen en ondernemingen die mogelijk onrechtmatig gebruikmaken van de accountantstitel. In 57 dossiers werd een overtreding vastgesteld. Dertien dossiers hiervan zijn voorgelegd aan de boete/dwangsom-functionaris. In de overige gevallen is het onrechtmatig titelgebruik gestaakt. In vijf gevallen is een boete en/of last onder dwangsom opgelegd.

Cijfers 2018

Aantal signalen binnengekomen bij de NBA		69
Gemeld bij de BEH		52
Onderzoeken gedaan door de BEH Betreft ook vóór 2018 binnengekomen meldingen en meldingen die niet vanuit de NBA zijn gedaan.		82
	Aantal overtredingen	57
	Bestuurlijke maatregel	5

13

WWFT-MELDINGEN

In 2017 heeft de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU-Nederland) 40.546 transacties met een totale waarde van bijna 6,7 miljard euro verdacht verklaard. Dat is het hoogste bedrag sinds de oprichting van de organisatie.

In 2017 ontving de FIU-Nederland ruim 360.000 meldingen van ongebruikelijke transacties, een afname van veertien procent ten opzichte van 2016. Dat was echter een uitzonderlijk jaar vanwege de zeer grote aantallen nameldingen. Op de langere termijn ziet de organisatie een stabiele toename in het aantal ontvangen ongebruikelijke transacties.

De FIU-Nederland zag in 2017 het gebruik van cryptocurrencies toenemen. Het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties gerelateerd aan cryptocurrencies steeg over de laatste vijf jaar van driehonderd in 2013 naar circa vijfduizend in 2017.

Accountants meldden in 2017 in totaal 1.155 ongebruikelijke transacties, ruim honderd minder dan een jaar eerder. In 2017 werden 238 door accountants gemelde transacties verdacht verklaard.

Ongebruikelijke transacties gemeld door sector vrijeberoepsgroepen, 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Accountant*	589	**1.402	1.042	1.260	1.155
Advocaat	13	17	10	12	10
Belastingadviseur	79	**255	118	138	342
Makelaar onroerend goed	36	49	81	140	159
Notaris	344	226	322	529	486
Trustkantoor	88	201	148	280	240
Totaal	1.149	2.150	1.721	2.359	2.392

* Vanaf het jaarverslag over 2016 van FIU-Nederland zijn de vrijeberoepsgroepen accountants, administratiekantoren en bedrijfseconomisch adviseurs samengevoegd tot de categorie 'accountants'.

** Groot deel van de meldingen had betrekking op inkeerders.

Verdacht verklaarde transacties gemeld door sector vrijeberoepsgroepen, 2013-2017*

	2013	2014	2015	2016	2017
Accountant	259	285	445	277	238
Advocaat	1	7	6	5	5
Belastingadviseur	5	28	23	20	18
Makelaar onroerend goed	17	8	6	16	4
Notaris	179	178	173	181	100
Trustkantoor	55	149	77	60	49
Totaal	516	655	730	559	414

* Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum (datum dat ongebruikelijke transactie verdacht wordt verklaard). Verdachte transacties in een bepaald jaar kunnen daarom niet worden vergeleken met de ongebruikelijke transacties (opgevraagd op registratiedatum) in hetzelfde jaar.

Bron: FIU-Nederland

COLOFON

Trends in Accountancy is een uitgave van Accountant, het magazine van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

Antonio Vivaldistraat 2
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam
Telefoon: 020 301 03 01
E-mail: nba@nba.nl
Internet: www.nba.nl

Redactie

Accountant/Accountant.nl
Telefoon: 020 301 03 68
E-mail: redactie@accountant.nl
Internet: www.accountant.nl

Tekst

Lex van Almelo
Erwin Breij
Henk Vlaming
Nart Wielgaard

Beeld

Shutterstock / iStock

Vormgeving

Verheul Content en Creatie
Alphen aan den Rijn, www.vrhl.nl

Advertenties

Elma Media BV
Postbus 18
1720 AA Broek op Langendijk
Contact: Rob Stavenuiter,
telefoon 0226 331 638,
e-mail r.stavenuiter@elma.nl

Drukkerij

Senefelder Misset Doetinchem

© 2019 NBA

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Op alle aanbiedingen, offertes en overeenkomsten van NBA zijn van toepassing de voorwaarden welke zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam. Accountant bevat informatie en wenken, die met de meeste zorgvuldigheid zijn samengesteld. NBA en de bij deze uitgave betrokken redactie en medewerkers aanvaarden geen aansprakelijkheid voor mogelijke gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in deze uitgave opgenomen informatie en wenken.

ADVERTEERDERSINDEX

Mercedes, pagina 2 en 3

Ateq International, pagina 4

Nyenrode Business Universiteit, pagina 6

Dag van de Financial, pagina 8

Radar Software, pagina 14

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, pagina 20

Simplicate Software, pagina 29

de Belastingdienst, pagina 30 en 31

NBA Open, pagina 32

NBA Opleidingen, pagina 44

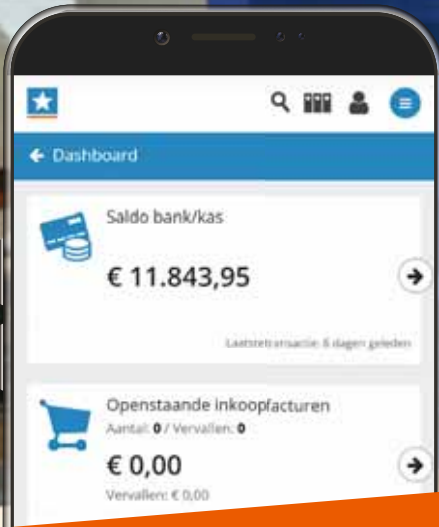
Twinfield, pagina 46 en 47

Asperion Hosting BV, pagina 50

NBA, HRA 2019, pagina 58

Q Concepts, pagina 63

E-WISE Nederland BV, pagina 64

Moeilijke dingen makkelijk maken.

Dat is onze missie. Wij zetten in op gebruikersgemak en boekhouden op alle platformen. Wij faciliteren accountants en zorgen ervoor dat zij hun klanten optimaal kunnen ondersteunen.

- ✓ Boekhouden via web, app en Windows
- ✓ Uitgebreide koppelingsmogelijkheden
- ✓ Online samenwerking/Robotic accounting
- ✓ Uitstekende klantondersteuning

Accountantsregeling, nu al vanaf € 35,- per maand

Ruim 3600 kantoren en 70.000 ondernemers werken met SnelStart. Interesse? Kijk op www.snelstart.nl/accountants voor meer informatie of maak een afspraak voor een persoonlijk advies: 0222-363060.

Gratis de verplichte training Fraude volgen?

Nu bij een Plus-, Extra- of Combi-abonnement

U ontvangt nu gratis de verplichte training 'Frauderisicofactoren in de praktijk' als u vóór 1 juli een Plus-, Extra- of Combi-abonnement afsluit*. Deze verplichte training voor openbaar accountants is door het NBA geaccrediteerd en een combinatie van een online training en een fysieke bijeenkomst. Ook krijgt u met een abonnement online toegang tot meer dan 260 onderwerpen!

Reserveer uw plek!

www.pe-academy.nl/frauderisico